

TIEDOTE

1

Kansalaisten suosimat vapaa-ajan palvelut: Elokuvat, kirjasto ja kunnan tarjoamat liikuntamahdollisuudet

Selvä enemmistö suomalaisista on kiinnostunut elokuvista, kirjastopalveluista, kunnan liikuntapalveluista sekä festivaaleista ja muista isommista kulttuuritapahtumista omalla asuinpaikkakunnallaan. Etenkin urheiluseuroihin ja järjestöihin suunnataan odotuksia liikuntamahdollisuuksien tarjoajina.

KAKS - Kunnallissalan kehittämissäätiön tuoreimmassa Ilmapuntari-tutkimuksessa selvitettiin kansalaisten kiinnostusta osallistua tai vieraila erilaisissa vapaa-ajan kohteissa ja tapahtumissa. Lisäksi kysyttiin, miten tärkeinä vastaajat pitävät eri tahoja kotikunnan asukkaiden liikuttajina.

Suomalaisten suhdetta vapaa-ajan palveluihin luodattiin kartoittamalla kiinnostusta osallistua tai käydä kuudessatoista kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajan kohteessa. Kysymyksenasettelu liittyy myös ajankohtaiseen keskusteluun palveluiden saatavuudesta.

Enemmistö suomalaisista pitää vähintäänkin melko kiinnostavina seitsemää erilaista vapaa-ajan tarjonnan muotoa kysytyistä kuudestatoista. Eniten kiinnostusta herättävät elokuvat (75 % erittäin tai melko kiinnostunut), kirjasto (74 %), kunnan tarjoamat liikuntamahdollisuudet (63 %) sekä erilaiset festivaalit ja muut kulttuuritapahtumat (61 %). Enemmistö on kiinnostunut myös teatteriesityksistä (58 %), museoista (56 %) ja populaarimusiin tapahtumista (51 %).

Listan tyveen, vähiten kiinnostaviksi, asettuvat kuoro-, orkesteri- ja teatteriharrastustoiminta (19 %). Lukumääräisesti tämä on kuitenkin suuri joukko ihmisiä, noin 800 000. Tämän jälkeen häntäpäässä tulevat tanssit (25 %), taiteen ja muun kulttuurin harrastaminen jossakin järjestössä (34 %) ja klassisen musiikin konsertit (37 %).

Naiset ovat miehiä innostuneempia käytännössä kaikesta vapaa-ajan tarjonnasta

Naisten ja miesten välinen ero on systemaattinen ja koskee kaikkea vapaa-ajan tarjontaa lukuun ottamatta huipputasoin urheilukilpailuja ja otteluita. Mitä enemmän vapaa-ajan palvelut haaskahtavat taiteelta ja korkeakulttuurilta, sitä suuremmaksi sukupuolten välinen ero muodostuu. Ero on näkyvä myös kiinnostuksessa elokuvia, kirjastoja ja tansseja kohtaan. Yhtä tanssiharrastuksesta kiinnostunutta miestä kohtaan olisi tyrmällä lähes kaksi naista. Miehet ovat naisia innostuneempia penkkiurheilusta, naiset mahdollisuuksista harrastaa itse liikuntaa.

2

Ikä on myös yhteydessä kiinnostuksen kohteisiin. Nuoria, 18–30-vuotiaita, kiehtovat etenkin elokuvat, festivaalit ja populaarimusiikin tapahtumat sekä yksityisten yritysten tarjoamat liikuntapalvelut (yksityiset kuntokeskukset). Ikääntyneimmät, yli 60-vuotiaat, ovat puolestaan paljon kiinnostuneempia teatteriesityksistä, museoista ja klassisen musiikin konserteista kuin nuoret.

Kaupunkimaisissa asuinympäristöissä ollaan kiinnostuneita korkeakulttuurista

Kuntatyyppi selittää suhtautumista vapaa-ajan palveluiden tarjontaan omalla asuinpaikkakunnalla. Mitä kaupunkimaisemmassa kunnassa asutaan, sitä enemmän kiinnostusta kohdentuu elokuvia ja teatteriesityksiä kohtaan. Myös taidemuseoista ja klassisen musiikin konserteista ollaan keskimäärää kiinnostuneempia eli korkeakulttuuri viehättää enemmän kaupungeissa kuin muissa kunnissa.

Maaseutumaisissa kunnissa kiinnostus kohdentuu keskimäärää voimakkaammin tansseihin ja populaarimusiikin tapahtumiin sekä kansalaisopistojen, urheiluseurojen ja järjestöjen tarjoamiin mahdollisuuksiin harrastaa liikuntaa ja taiteita.

Osa kysytyistä vapaa-ajan palveluista on sellaisia, että asuinpaikkakuntatyyppi ei suuremmin erottele näkemyksiä. Kirjasto koetaan käytännössä yhtä kiinnostavaksi palveluksi omalla asuinpaikkakunnalla kuntatyyppistä riippumatta. Samansuuntainen havainto koskee erilaisia festivaaleja.

Luottamus omaan itseen on yhteydessä kiinnostuksen aiheisiin. Mitä enemmän tuntee luottavansa itseensä ja muihin ihmisiin, sitä alttiimpi on osallistumaan tai ainakin vierailemaan erilaisissa vapaa-ajan kohteissa ja käyttämään palveluita.

Myös puoluekannalla on yhteyttä näkemyksiin. Keskustan tukijat ovat keskimäärää kiinnostuneempia kuoro-, orkesteri- ja teatteriharrastuksista, huippu-urheilusta sekä mahdollisuuksista käyttää kunnan ja urheiluseurojen liikuntapalveluita. Kokoomuksen kannattajat ovat muita enemmän viehättyneitä

elokuvista, teatteriesityksistä, taidemuseoista, huippu-urheilusta sekä mahdollisuuksista liikunnan harrastamiseen.

Tanssit houkuttavat SDP:n tukijoita enemmän kuin muiden puolueiden kannattajia. Vihreiden äänestäjät ovat kiinnostuneita kaikenlaisista asioista muita enemmän lukuun ottamatta tansseja ja urheilukilpailuita. Perussuomalaisten kannattajat ovat keskimäärää vähemmän innostuneita kaikenlaisista vapaa-ajan palveluista asuinkunnassaan. Vasemmistoliiton tukijoita kiinnostaa vihreiden tapaan useimmat vapaa-ajan palvelut ja harrastukset lukuun ottamatta penkkiurheilua.

Kansalaisten kiinnostus eri vapaa-ajan palveluihin

Elokuvista ovat kiinnostuneimpia naiset, 41–50-vuotiaat, opiskelijat, ylemmät toimihenkilöt ja vihreiden kannattajat. Vähäisintä kiinnostus on yli 60-vuotiailla, eläkeläisillä ja keskustan kannattajilla.

Kirjastot vetävät puoleensa akavalaisia, ylipäätään akateemisen koulutuksen saaneita, vihreiden kannattajia ja naisia. Vetoa kirjastoihin tuntevat vähiten perussuomalaisten kannattajat.

Kunnan tarjoamat liikuntamahdollisuudet ovat kiinnostavimpia akateemisen koulutuksen saaneiden ylempien toimihenkilöiden, 50–80 000 euroa ansaitsevien sekä keskustan ja vihreiden kannattajien keskuudessa. Yrittäjiä, työttömiä ja perussuomalaisten kannattajia ne kiinnostavat hieman muita vähemmän.

Festivaalit ja kulttuuritapahtumat kiinnostavat etenkin opiskelijoita, SAK:n jäseniä sekä vasemmistoliiton ja vihreiden kannattajia. Vähiten vastakaikua ne saavat yli 60-vuotiailta, eläkeläisiltä ja keskustan kannattajilta.

Teatteriesityksistä kiinnostuneimpia ovat akateemisen koulutuksen saaneet, yli 60-vuotiaat, ylempään keskiluokkaan kuuluvat, taajaan asutuilla alueilla asuvat vihreitä ja vasemmistoliittoa kannattavat naiset. Vähiten kiinnostuneita ovat alle 30-vuotiaat, työttömät ja perussuomalaisia kannattavat miehet.

Taidemuseot ja muut museot kiinnostavat akateemisen koulutuksen saaneita, yli 60-vuotiaita, ylempään keskiluokkaan kuuluvia naisia, jotka asuvat pääkaupunkiseudulla ja kannattavat vihreitä ja vasemmistoliittoa. Vähiten kiinnostuneita ovat maaseudulla asuvat työttömät, perussuomalaisia kannattavat miehet.

Populaarimusiikin suosio on suurinta opiskelijoilla, ylemmillä toimihenkilöillä, alle 50-vuotiailla, naisilla sekä vasemmistoliiton ja vihreiden kannattajilla. Nihkeintä kiinnostus on yli 60-vuotiailla eläkeläisillä.

Yksityisten liikuntapalveluyritysten tarjoamat liikuntamahdollisuudet ottavat innokkaimmin vastaan opiskelijat, 31–40-vuotiaat, ylemmät toimihenkilöt ja vihreiden kannattajat. Yrittäjät, eläkeläiset, työttömät ja

perussuomalaisten kannattajat ovat muita nihkeämpiä yksityisten tarjoamille liikuntamahdollisuuksille.

Kansalaisopistojen kulttuurin harrastusmahdollisuudet kiinnostavat eniten vasemmistoliittoa ja vihreitä kannattavia naisia sekä Akavan jäseniä. Vähiten kiinnostusta on yrittäjillä, yli 85 000 euroa ansaitsevilla ja perussuomalaisten kannattajilla.

Huipputason urheilukilpailut ja ottelut vetävät ensi sijassa miehiä, keskustan ja kokoomuksen kannattajia, 50-80 000 euroa ansaitsevia ja opiskelijoita. Työttömät, naiset sekä perussuomalaisten, vasemmistoliiton ja vihreiden kannattajat ovat niistä vähiten kiinnostuneita.

Urheiluseurat ja järjestöt vetävät eniten puoleensa ylempiä toimihenkilöitä, opiskelijoita, keskustan kannattajia sekä Akavan ja SAK:n jäseniä. Niissä toimiminen innostaa vähiten yrittäjiä ja työttömiä.

Klassisen musiikin konserteista ovat kiinnostuneita akateemisen koulutuksen saaneet ylempään keskiluokkaan kuuluvat naiset. Vähiten kiinnostusta konsertteihin on peruskoulutuksen saaneilla SAK:n jäsenillä ja perussuomalaisten kannattajilla.

Järjestöt, jotka tarjoavat mahdollisuuden harjoittaa kulttuuritoimintaa kiinnostavat eniten maaseudulla asuvia sekä vasemmistoliittoa ja vihreitä kannattavia naisia ja opiskelijoita. Vähäisintä kiinnostus on miehillä, jotka ovat perussuomalaisten kannattajia ja yrittäjiä.

Tanssit houkuttelevat opiskelijoita, 20–30 000 euroa vuodessa ansaitsevia, maaseudulla asuvia ja SDP:n kannattajia. Pyörähtely innostaa vähiten akateemisen koulutuksen saaneita ja yli 85 000 euroa ansaitsevia.

Kuorot, harrastajateatterit tai -orkesterit kiinnostavat ennen muita opiskelijoita, pienituloisia, sekä vasemmistoliittoa, vihreitä tai keskustaa kannattavia naisia. Heikointa kiinnostus on yrittäjillä sekä SDP:n ja perussuomalaisten kannattajilla.

Urheiluseuroihin ja järjestöihin kohdistuu suurimmat odotukset liikuttajina

Tutkimuksessa kysymyssarjalla selvitettiin neliportaisella asteikolla, miten tärkeinä kansalaiset pitävät eri tahoja kunnan asukkaiden liikuttajina. Arvioitavat olivat urheiluseurat ja muut järjestöt, yksityiset liikuntapalveluyritykset, kunnan omat liikuntapalvelut sekä työyhteisöt oman henkilöstönsä liikuttajina.

Tuloksista käy ilmi, että kaikki tahot koetaan asukkaiden liikunnallisen aktiivisuuden edistäjinä ainakin melko tärkeiksi palveluiden tarjoajiksi. Tulokset kertovat myös odotuksista eri palvelutarjoajia kohtaan.

Eniten odotuksia kohdistuu urheiluseuroihin ja järjestöihin sekä muihin järjestöihin (83 % pitää näitä erittäin tai melko tärkeinä). Lähes yhtä tärkeiksi tahoiksi koetaan myös kunnan omat liikuntapalvelut (76 %). Työyhteisöt (66 %) ja liikuntapalveluyritykset (55 %) koetaan hieman vähemmän merkityksellisiksi asukkaiden liikunnallisen aktiivisuuden edistäjinä ja ylläpitäjinä.

Naiset pitävät käytännössä kaikkia tahoja tärkeämpinä kuin miehet. Naiset myös liikunnallista aktiivisuutta selvittävien tutkimusten mukaan käyttävät julkisia ja yksityisiä liikuntapalveluita enemmän kuin miehet.

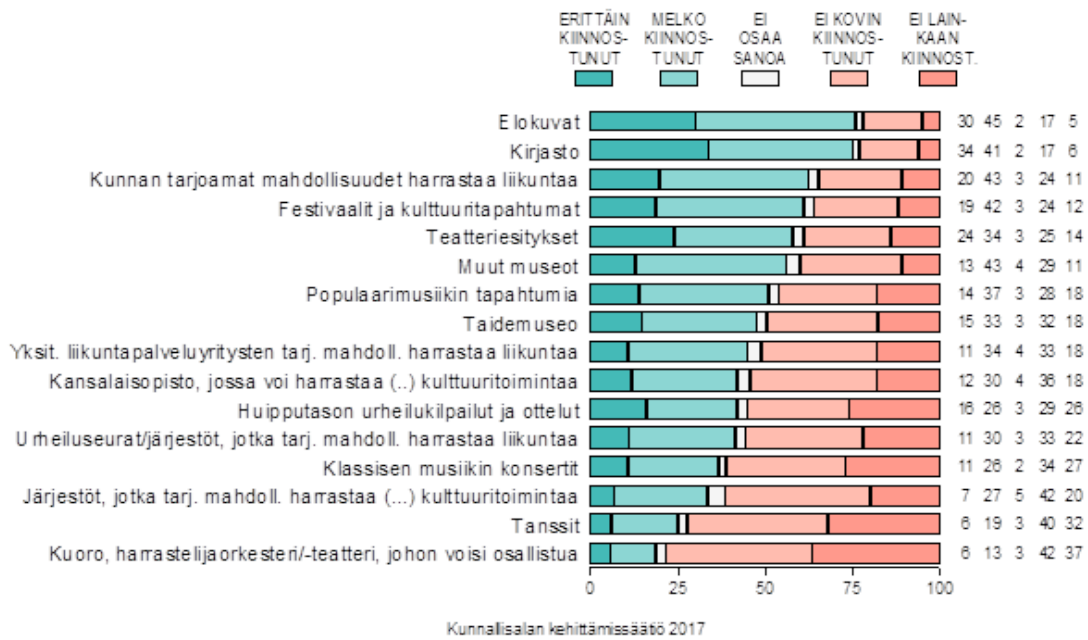
Kuntatyyppin mukaiset erot ovat asiallisesti vähäisiä. Pääkaupunkiseudulla kuitenkin pidetään yksityisten liikuntapalveluyritysten tarjoamia palveluita asuinkaupungin väestön liikuttajina tärkeämpinä kuin muissa kunnissa asuvat.

Tutkimuksen toteutus

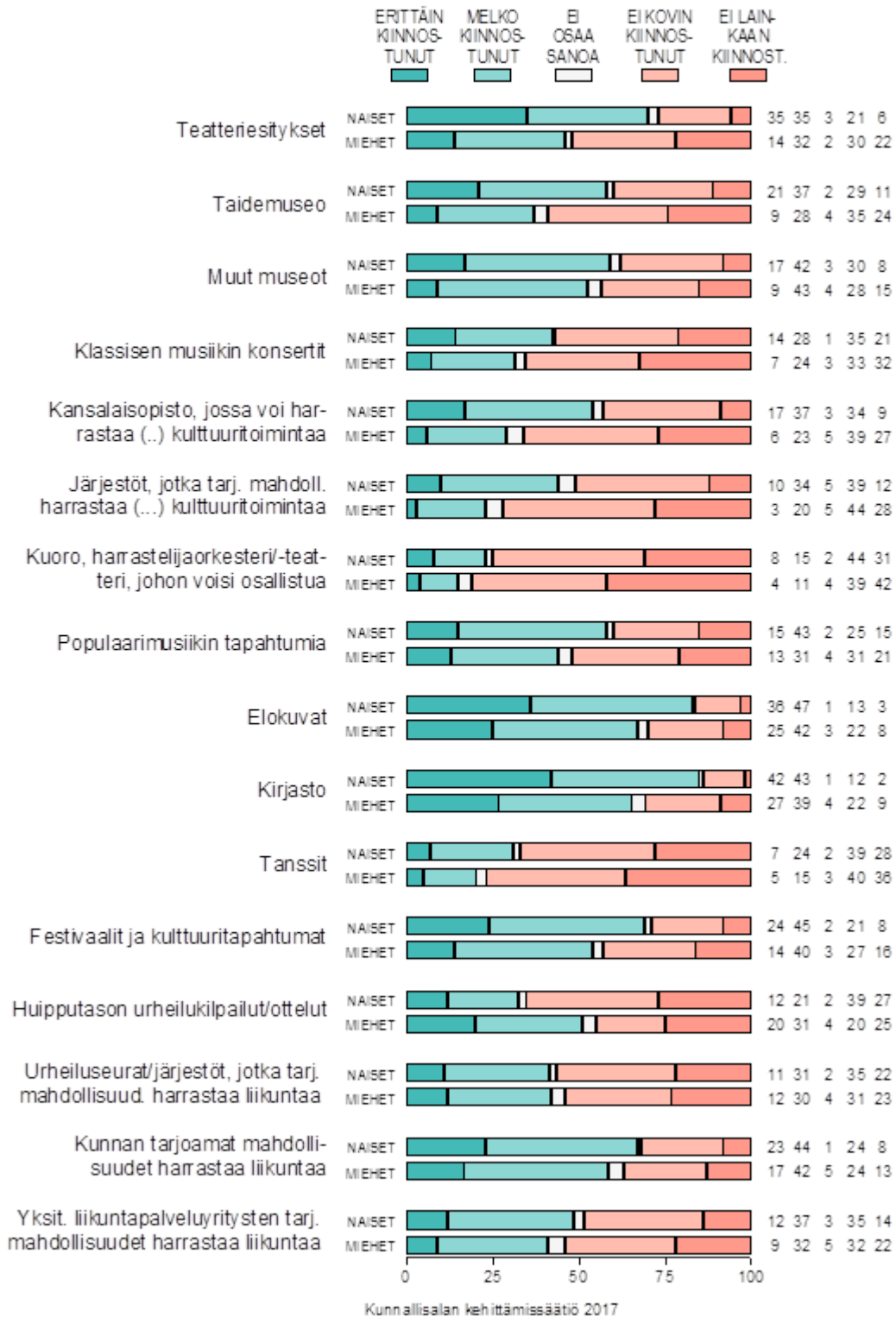
KAKS - Kunnallisan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 1.–5.12.2017. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1 016. Vastajat edustavat maamme 18 - 75 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Lisätietoja: Antti Mykkänen p. 040 057 0087

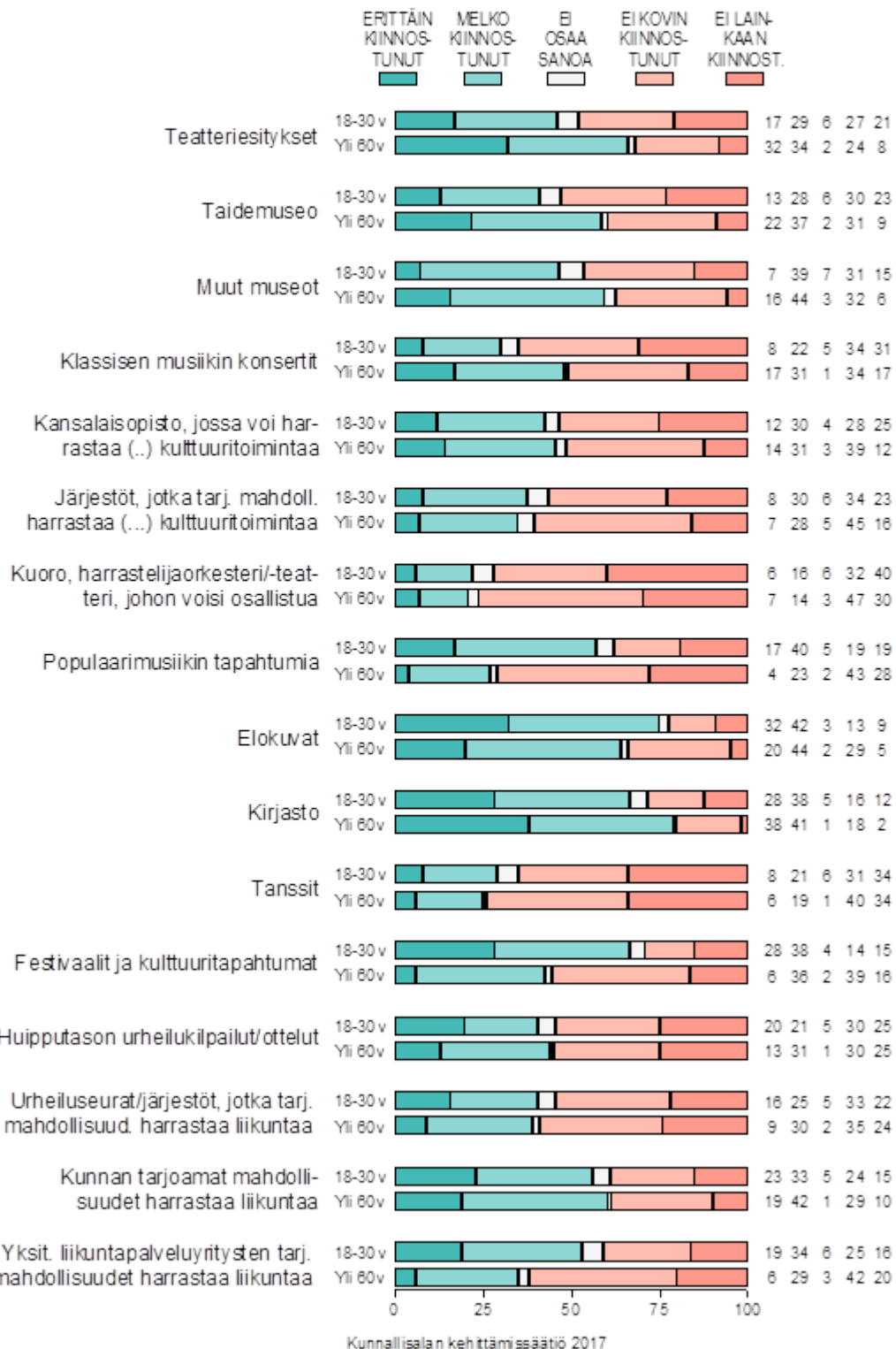
Kuvio 5. **KUINKA KIINNOSTUNUT OLISI OSALLISTUMAAN TAI VIERAILEMAAN ERILAISISSA VAPAA-AJAN PALVELUISSA OMALLA ASUINPAIKKAKUNNALLAAN (jos niitä on/olisi tarjolla; tekstejä lyhennetty, %).**

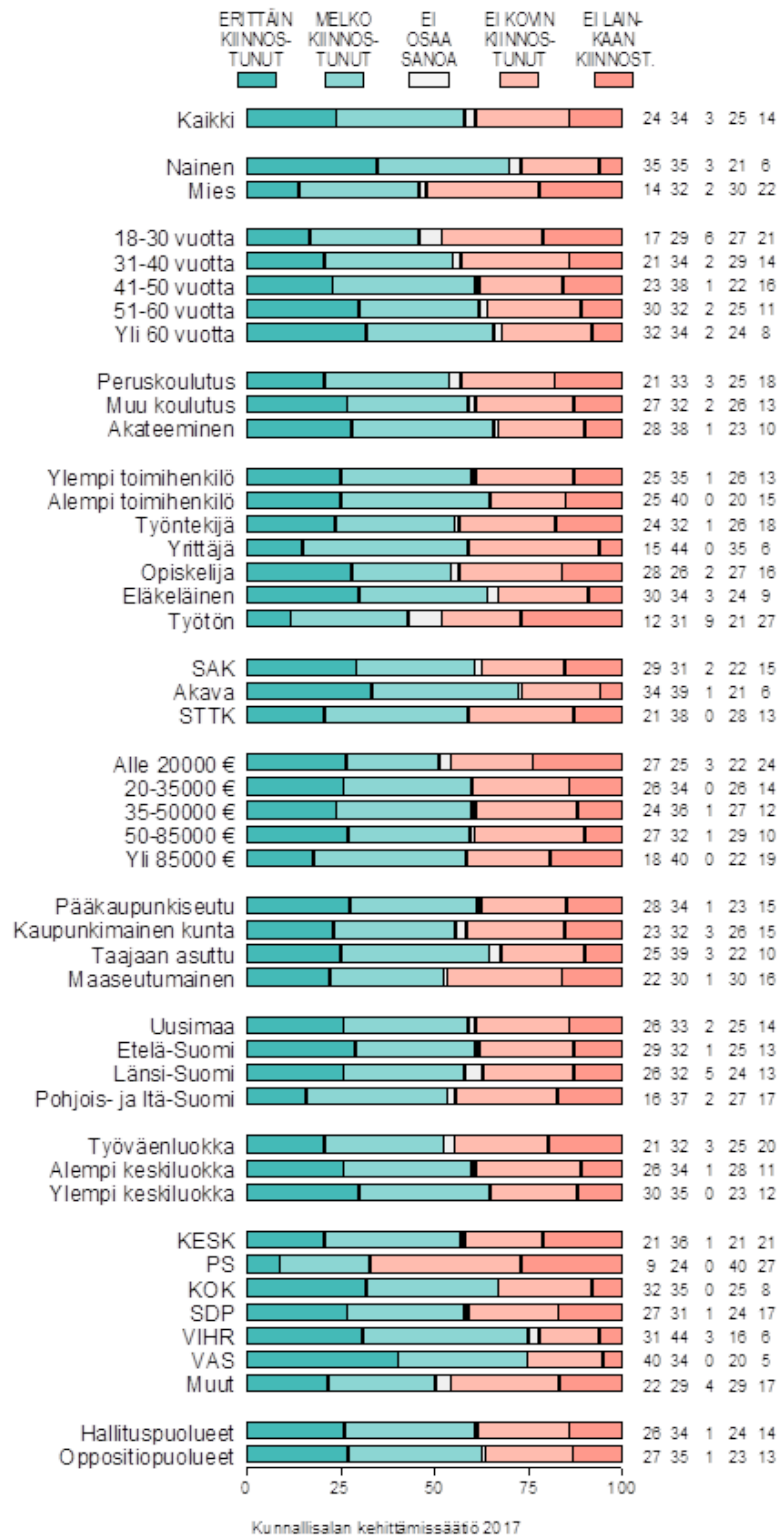
Kuvio 5s. KUINKA KIINNOSTUNUT OLSI OSALLISTUMAAN TAI VIERAILEMAAN ERILAISSISSA VAPAA-AJAN PALVELUISSA ASUINPAIKKAKUNNALLAAN: NAISET vs. MIEHET (tekstejä lyhennetty, %).

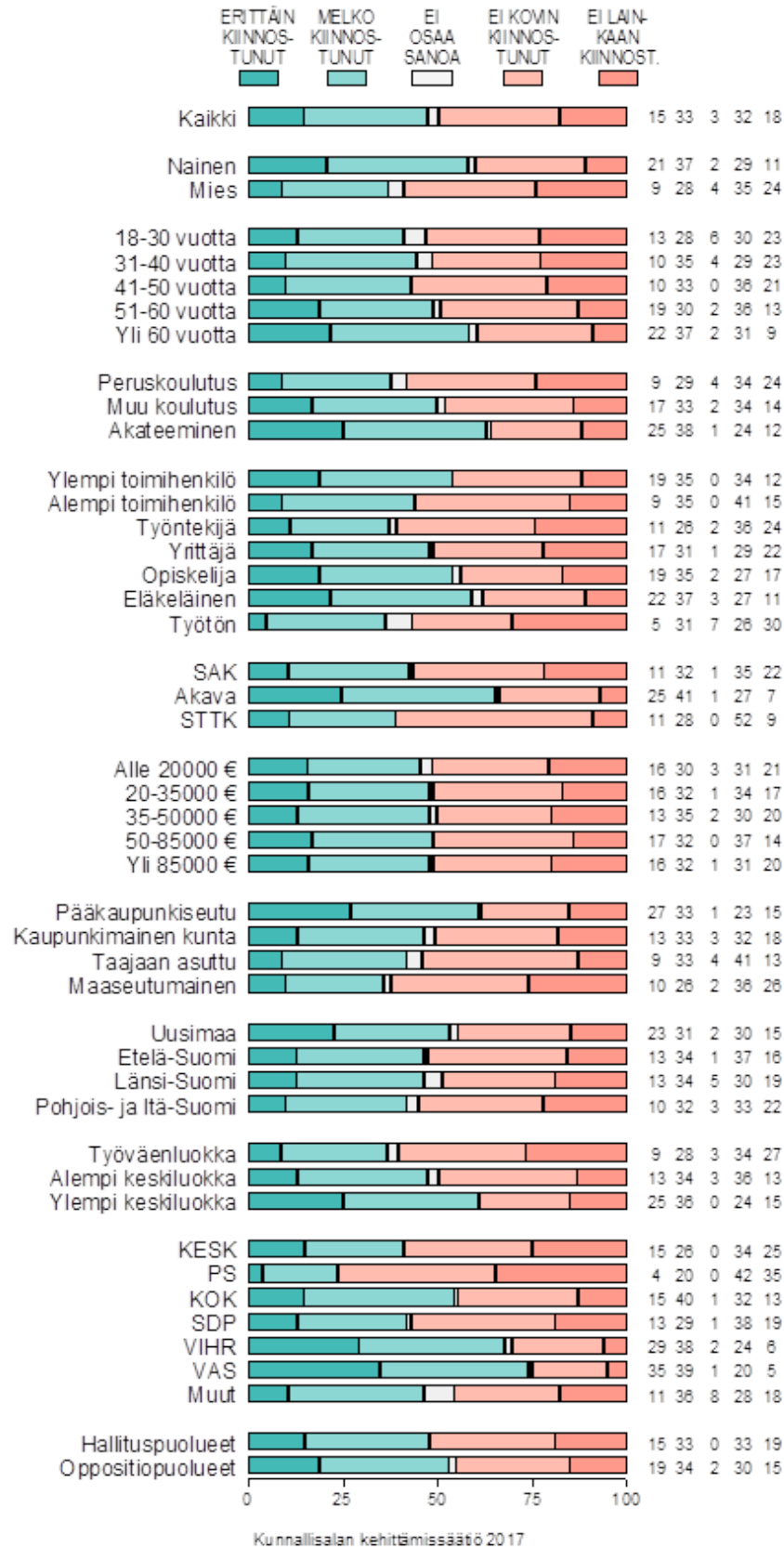
Kuvio 5i. **KUINKA KIINNOSTUNUT OLIISI OSALLISTUMAAN TAI VIERAILEMAAN ERILAISSISSA VAPAA-AJAN PALVELUISSA ASUINPAIKKAKUNNALLAAN: 18-30 -VUOTIAAT vs.YLI 60-VUOTIAAT (tekstejä lyhennetty, %).**

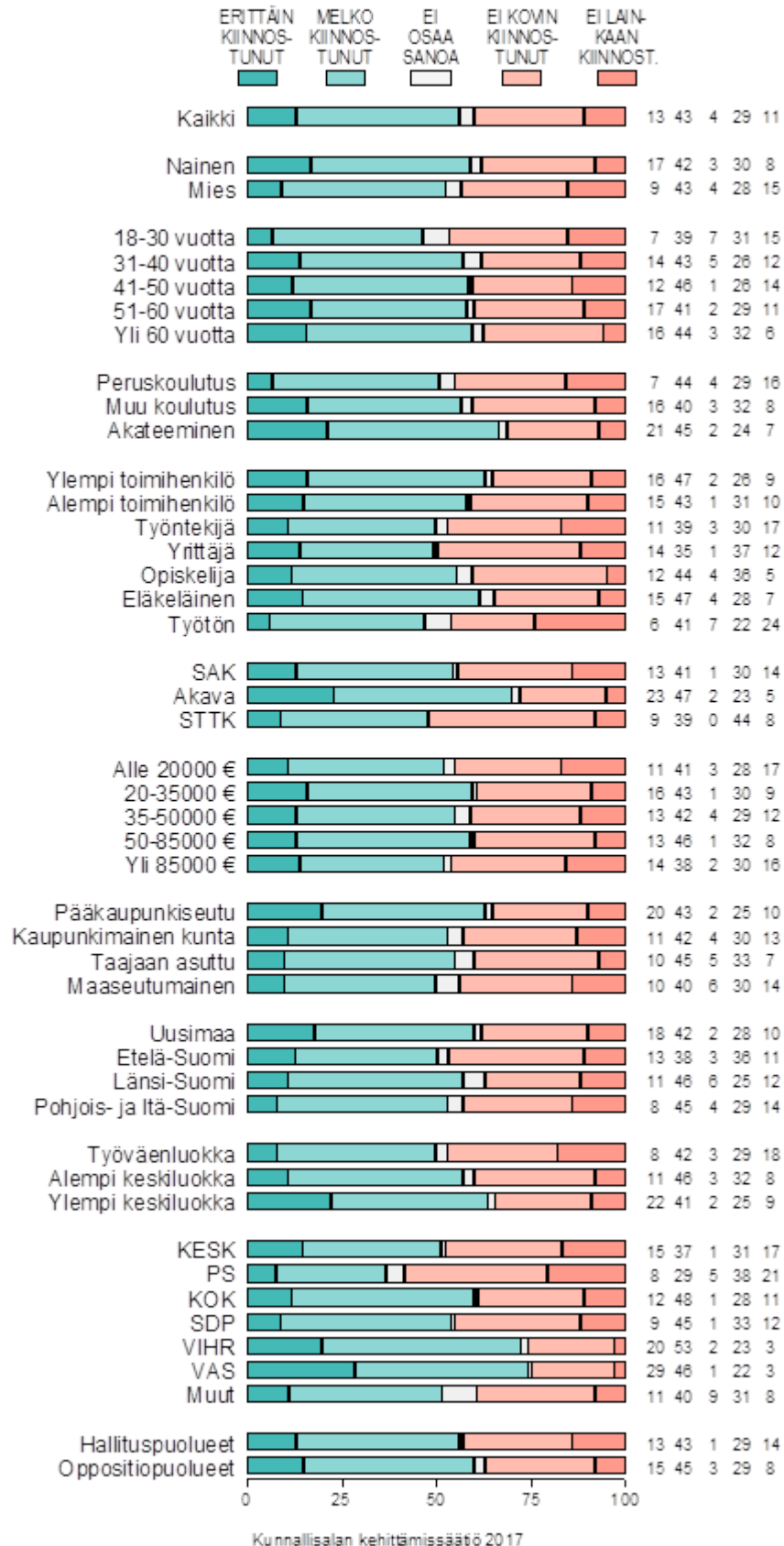
Kuvio 5-1. KUINKA KIINNOSTUNUT OLISI VAPAA-AJAN PALVELUISTA: TEATTERIESITYKSET (%).

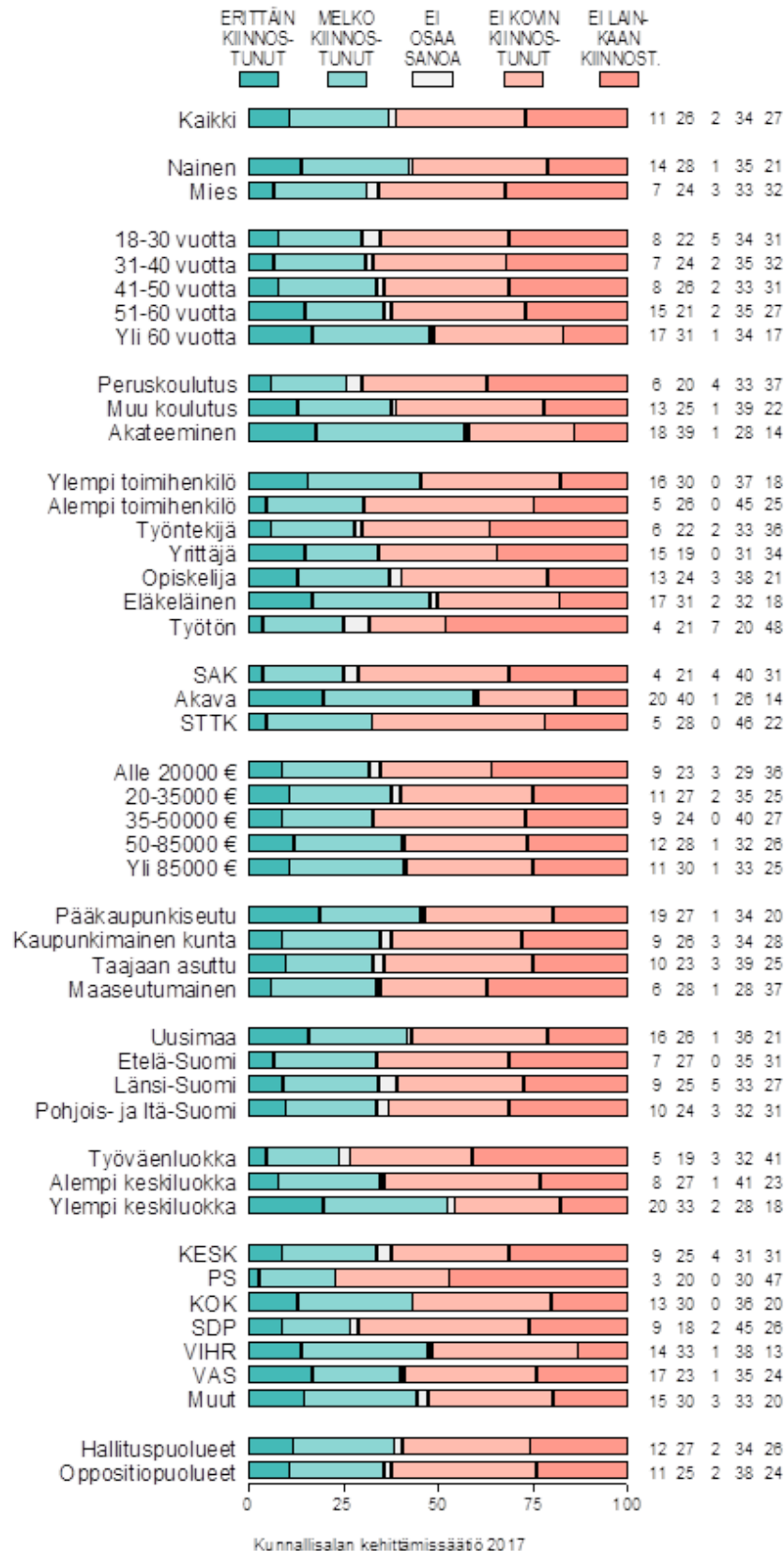
Kuvio 5-2. **KUINKA KIINNOSTUNUT OLISI VAPAA-AJAN PALVELUISTA: TAIDEMUSEO (%).**

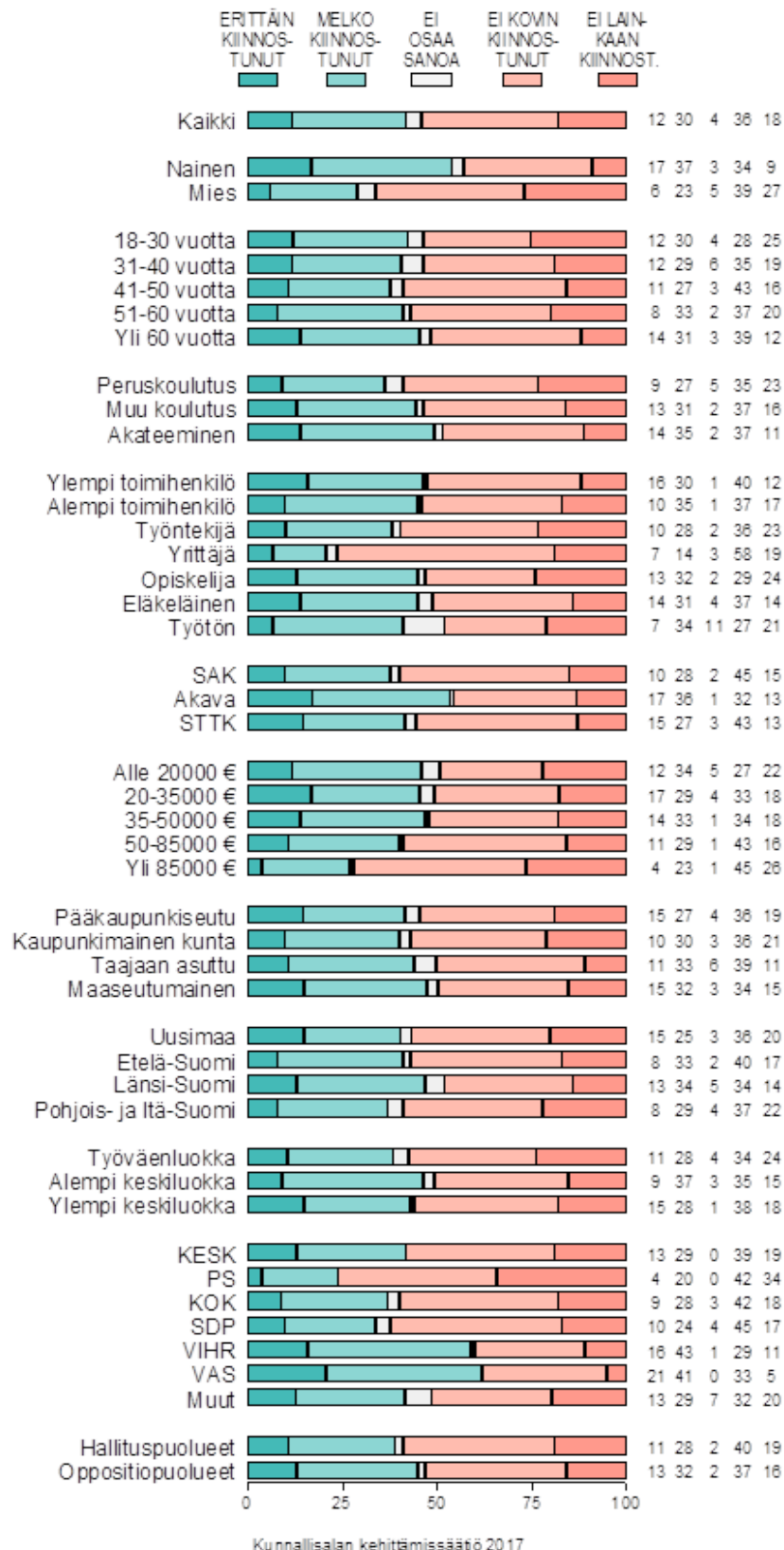
Kuvio 5-3. **KUINKA KIINNOSTUNUT OLISI VAPAA-AJAN PALVELUISTA: MUUT MUSEOT (%)**

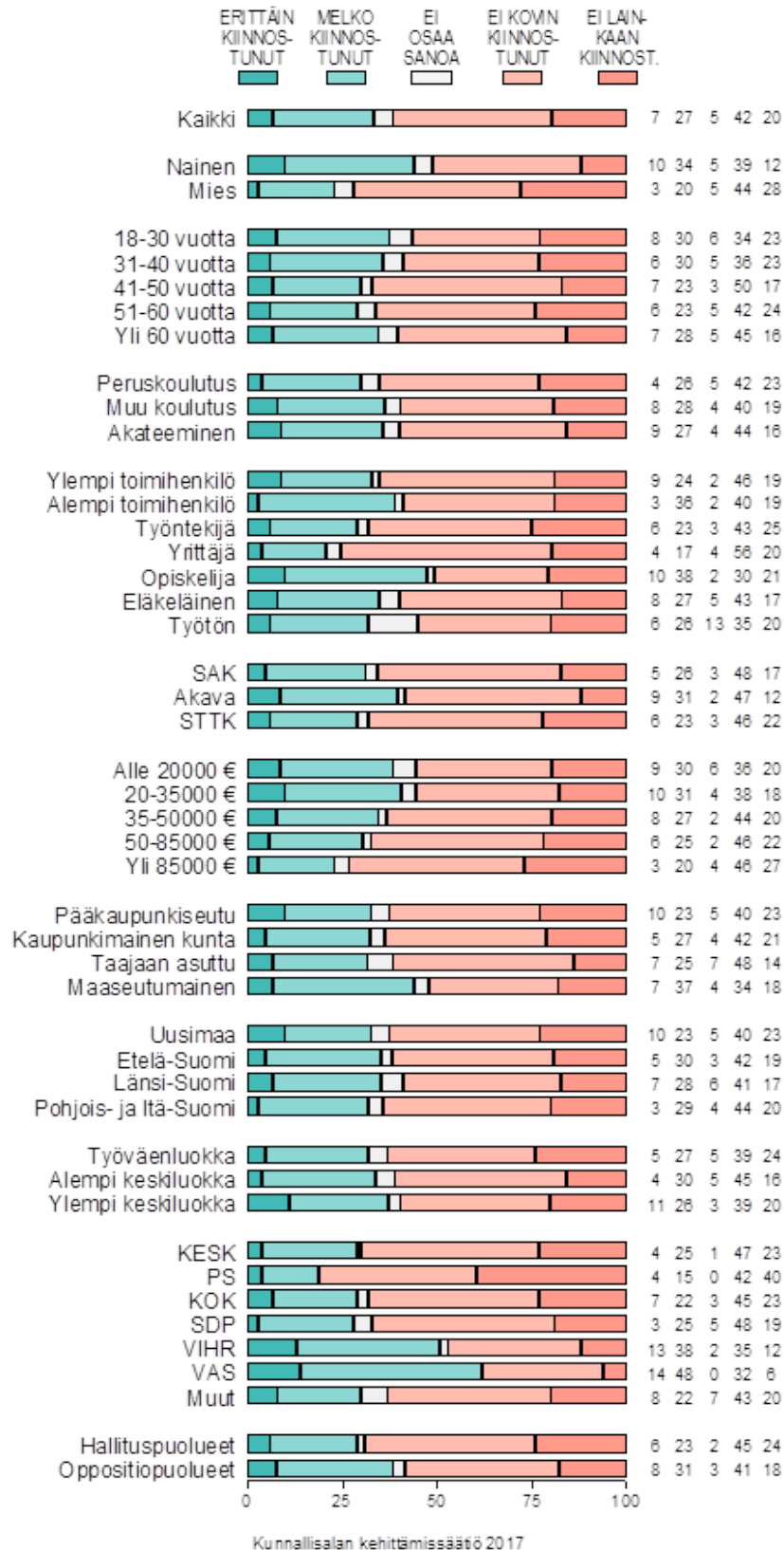
Kuvio 5-4. KUINKA KIINNOSTUNUT OLISI VAPAA-AJAN PALVELUISTA: KLASSISEN MUSIIKIN KONSERTIT (%).

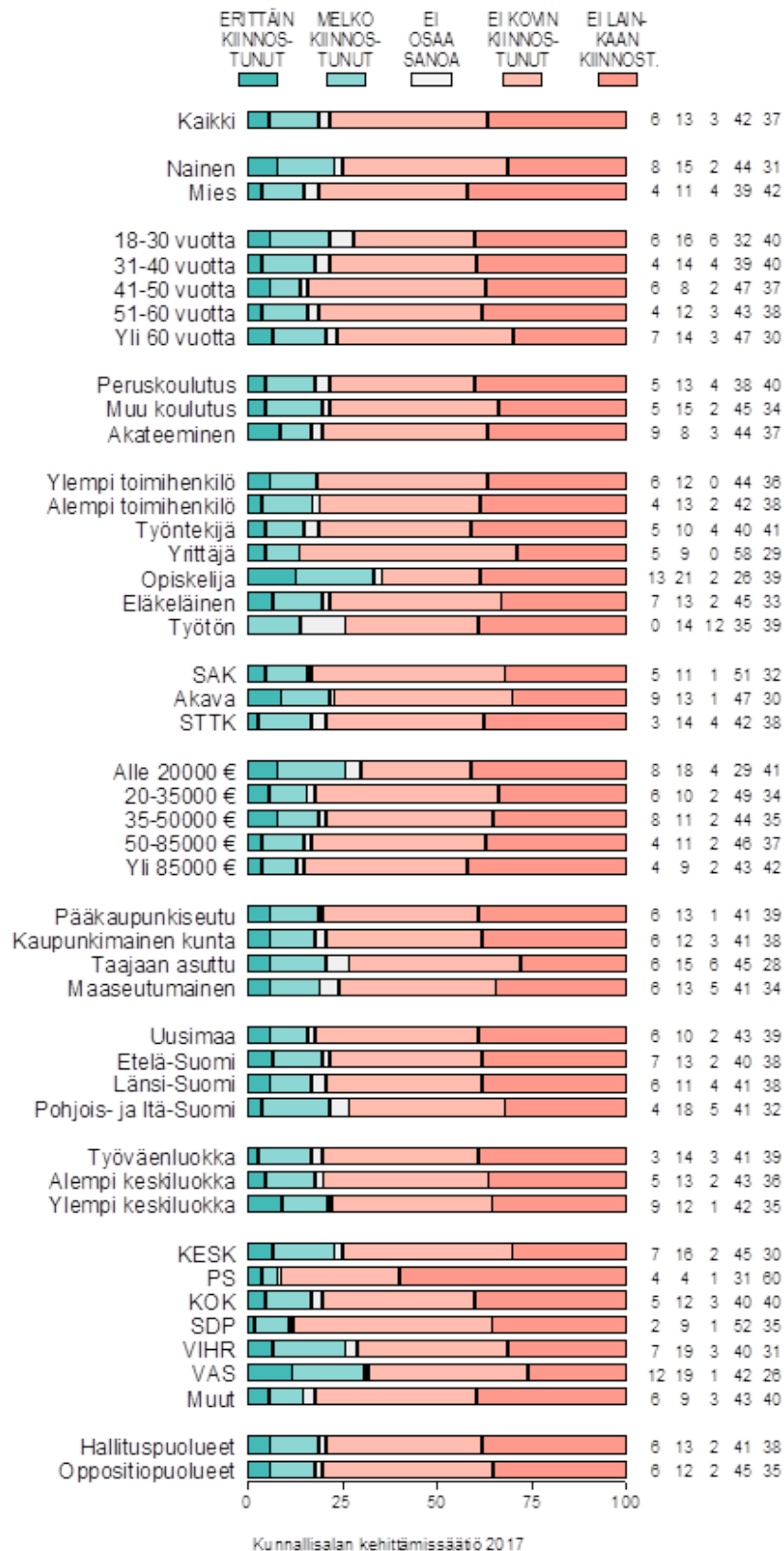
Kuvio 5-5. KUINKA KIINNOSTUNUT OLISI VAPAA-AJAN PALVELUISTA: KANSALAI SOPISTO, JOSSA VOI HARRASTAA TAIDETTA JA MUUTA KULTTUURITOIMINTAA (%).

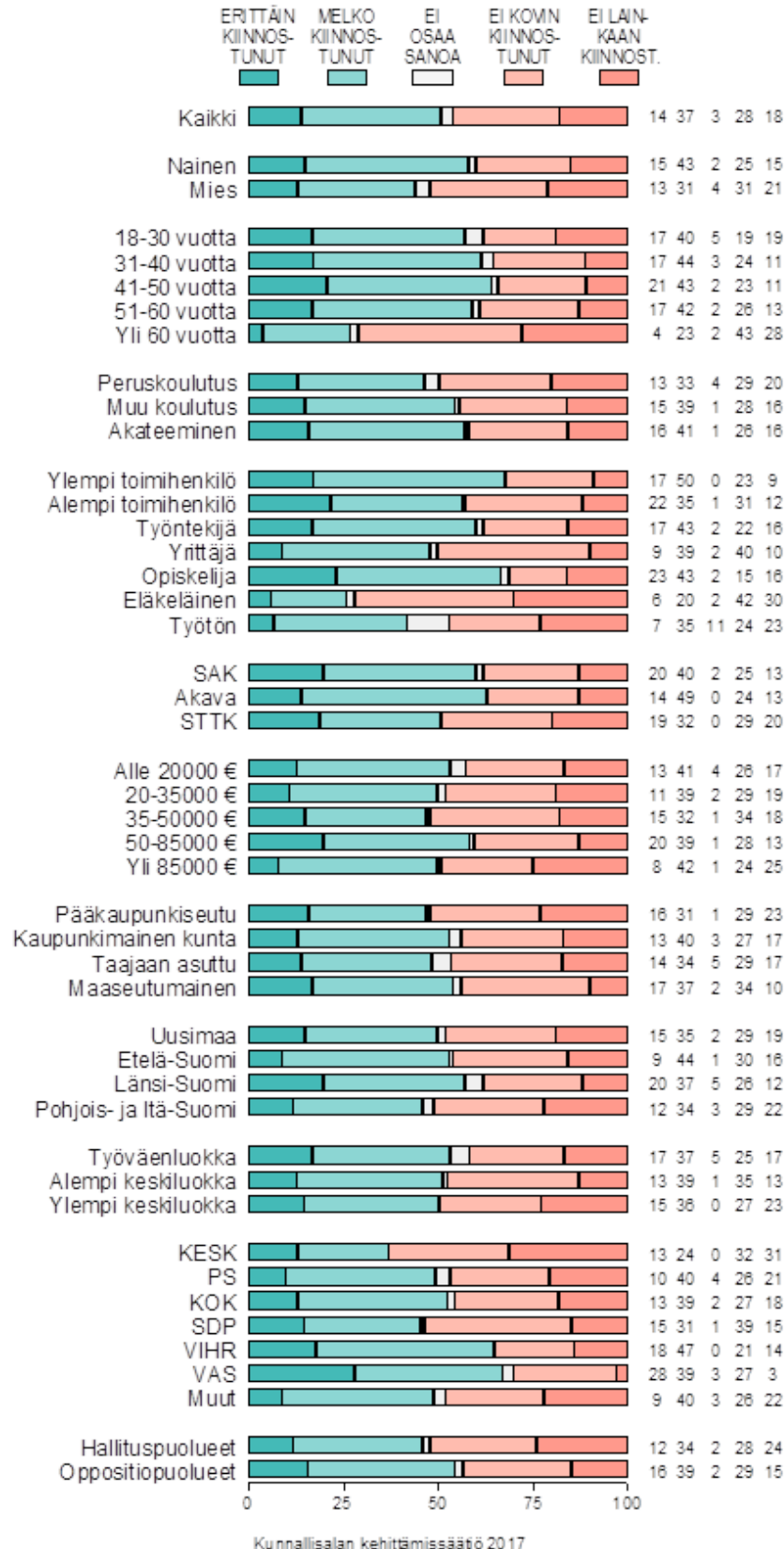
Kuvio 5-6. KUINKA KIINNOSTUNUT OLISI VAPAA-AJAN PALVELUISTA: JÄRJESTÖT, JOTKA TARJOAVAT MAHDOLLISUUDEN HAR- RASTAA TAIDETTA JA MUUTA KULTTUURITOIMINTAA (%).

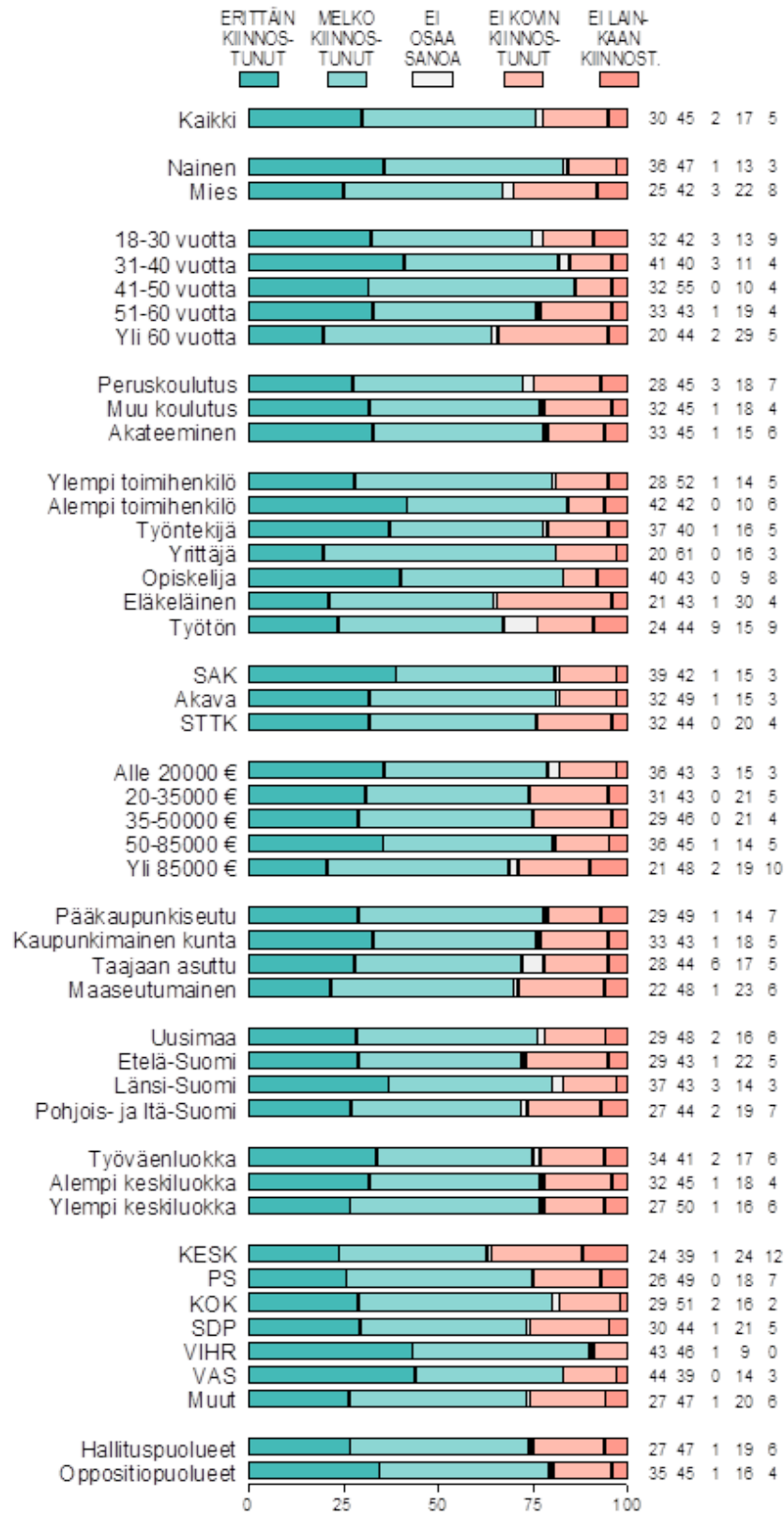
Kuvio 5-7. KUINKA KIINNOSTUNUT OLISI VAPAA-AJAN PALVELUISTA: KUORO, HARRASTELIJAORKESTERI TAI HARRASTELIJA-TEATTERI, JOHON VOISI OSALLISTUA (%).

Kuvio 5-8. KUINKA KIINNOSTUNUT OLISI VAPAA-AJAN PALVELUISTA: POPULAARIMUSIIKIN TAPAHTUMIA (%).

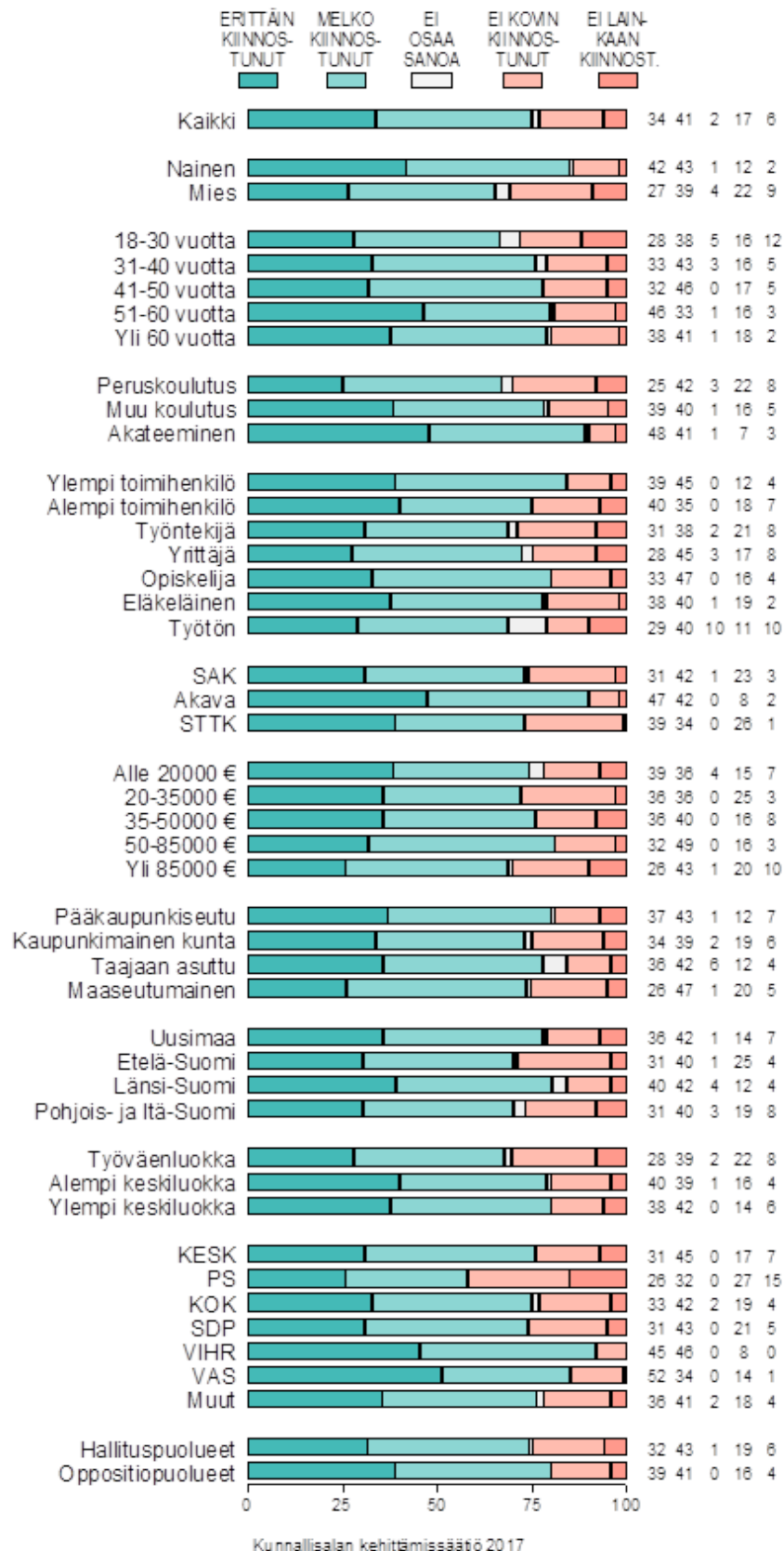

Kuvio 5-9. KUINKA KIINNOSTUNUT OLISI VAPAA-AJAN PALVELUISTA: ELOKUVAT (%).

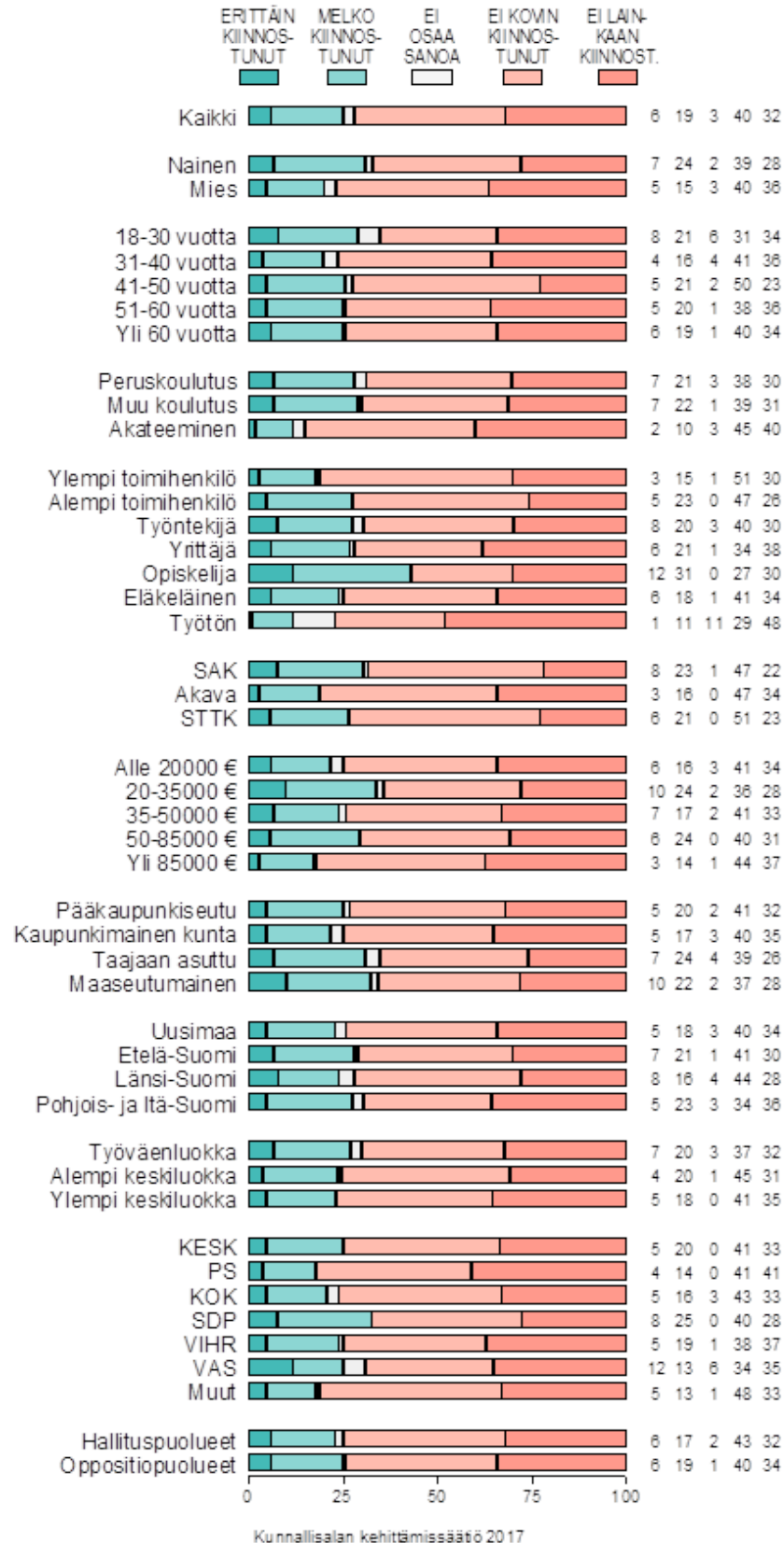

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2017

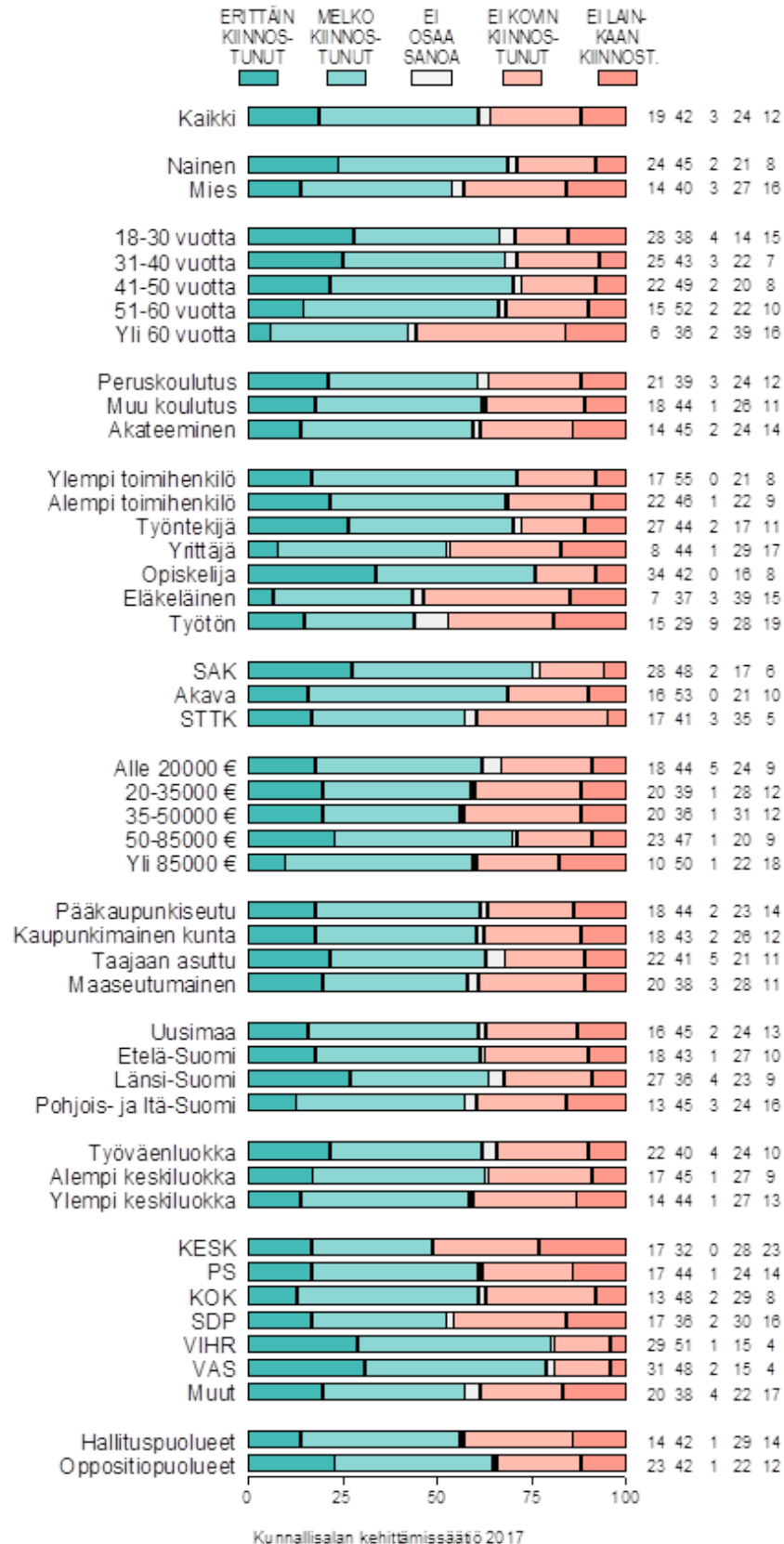
Kuvio 5-10. **KUINKA KIINNOSTUNUT OLISI VAPAA-AJAN PALVELUISTA: KIRJASTO (%)**

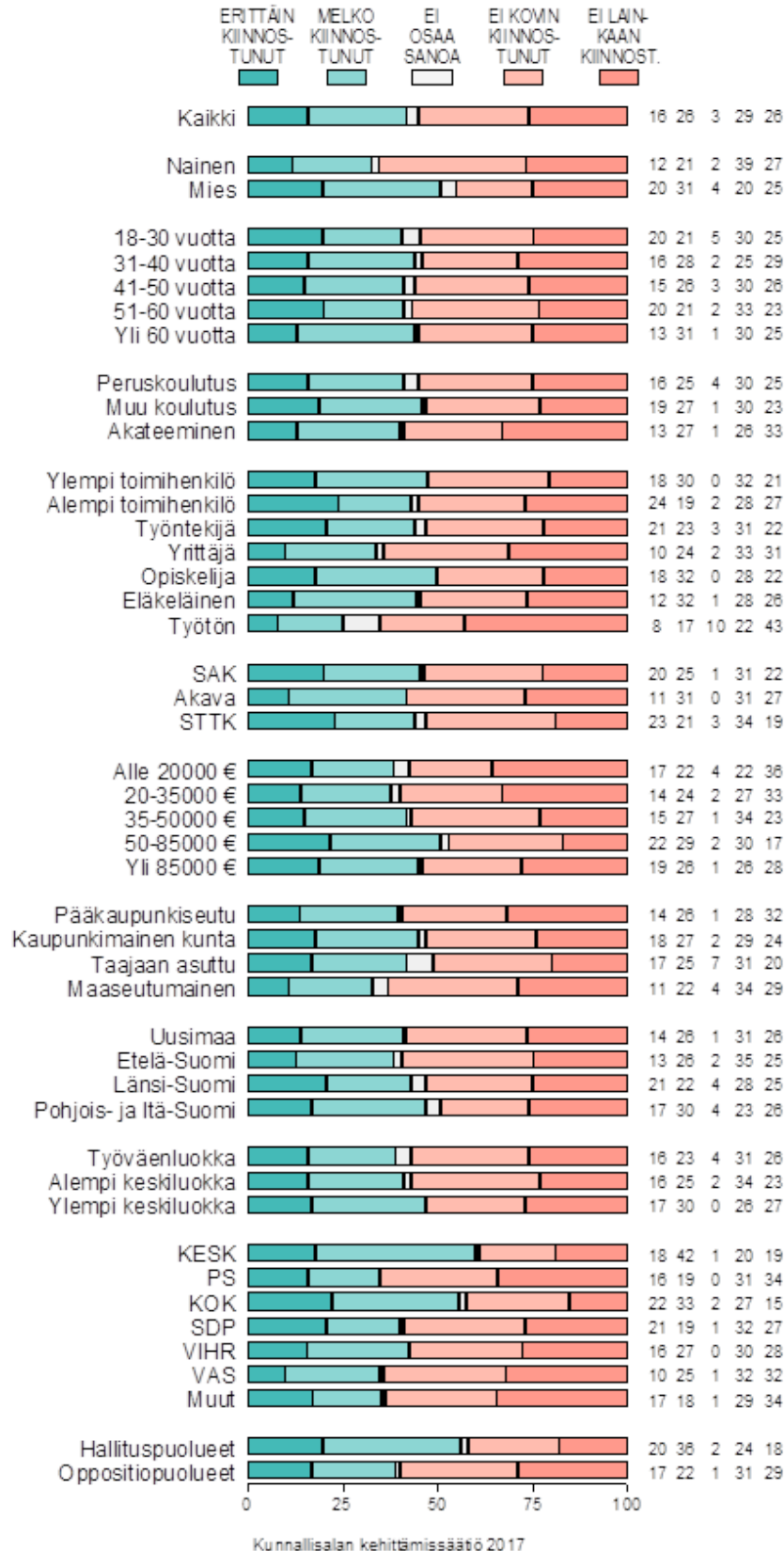
Kuvio 5-11. **KUINKA KIINNOSTUNUT OLISI VAPAA-AJAN PALVELUISTA: TANSSIT (%)**.

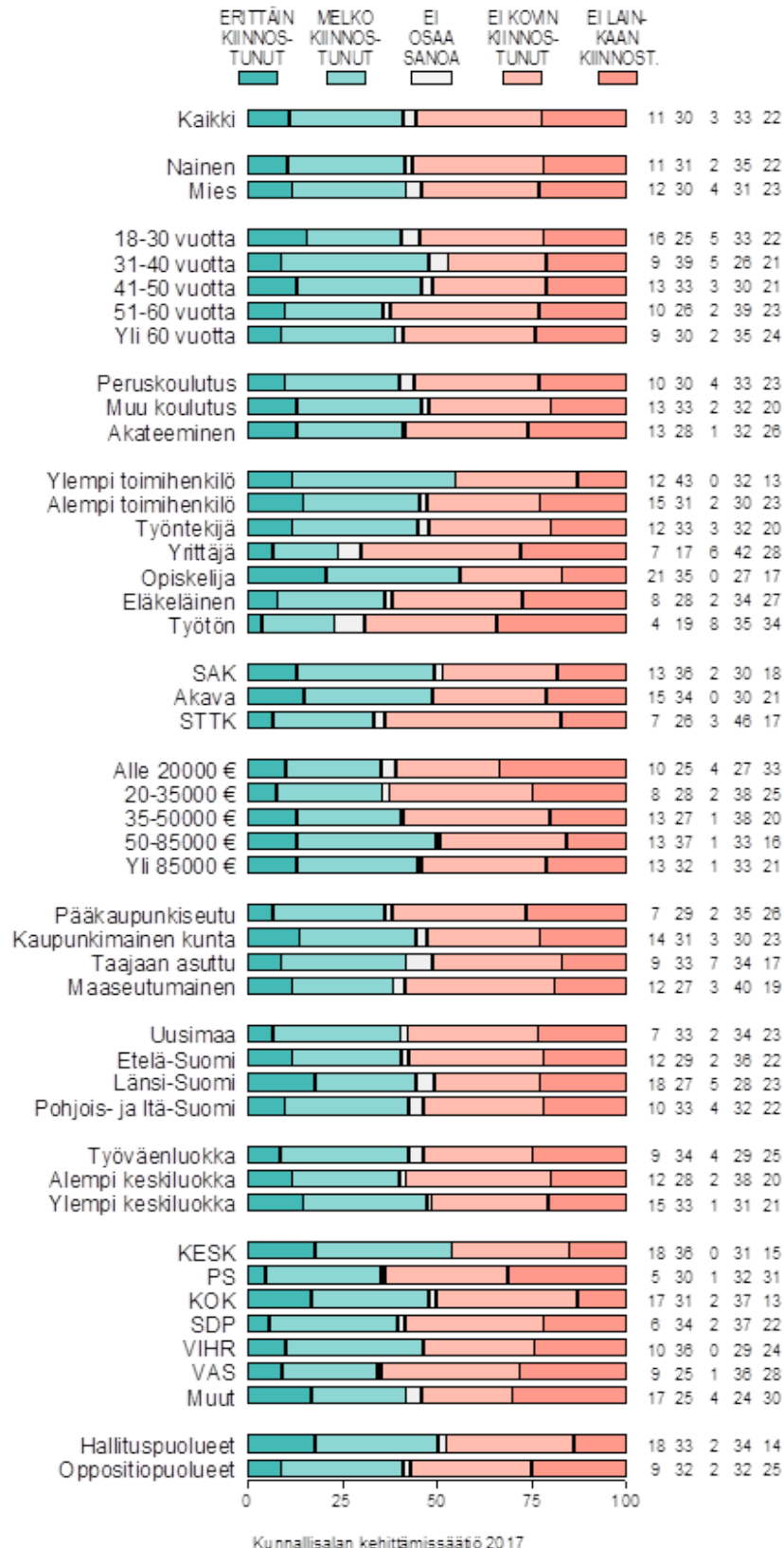
Kuvio 5-12. **KUINKA KIINNOSTUNUT OLISI VAPAA-AJAN PALVELUISTA: FESTIVAALIT JA KULTTUURITAPAHTUMAT (%)**.

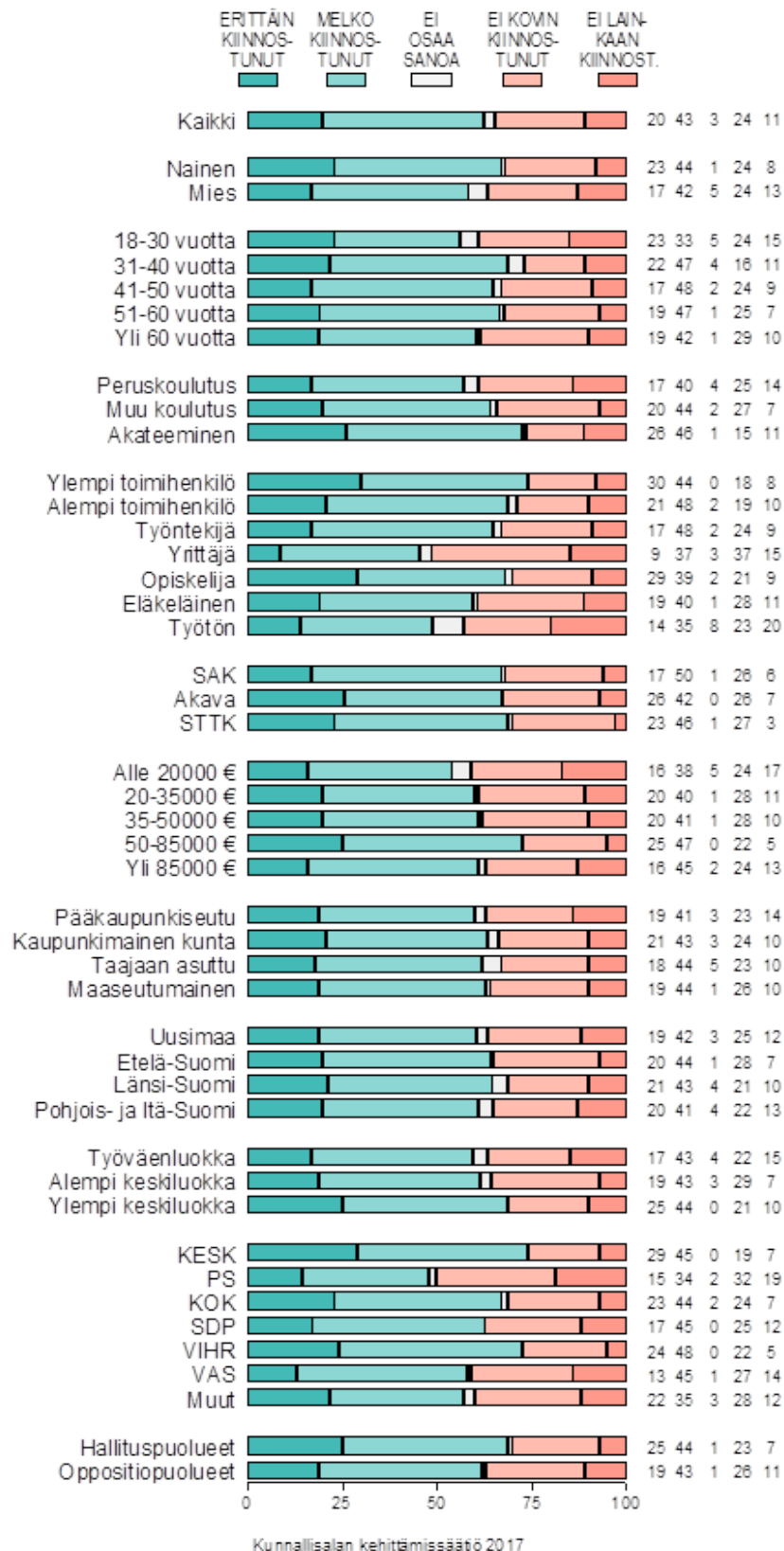
Kuvio 5-13. KUINKA KIINNOSTUNUT OLISI VAPAA-AJAN PALVELUISTA: HUIPPUTASON URHEILUKILPAILUT JA OTTELUT (%).

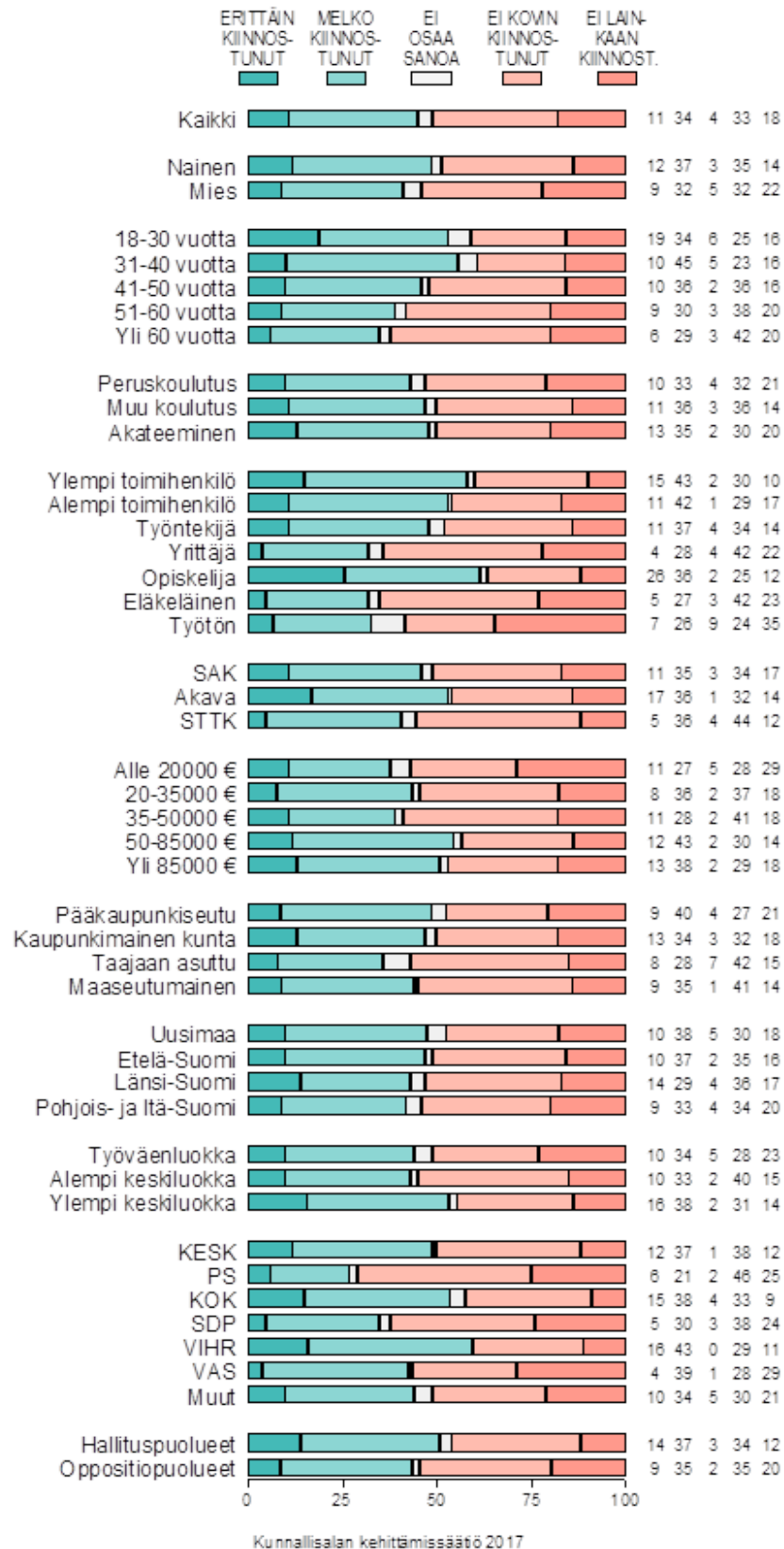
Kuvio 5-14. KUINKA KIINNOSTUNUT OLSI VAPAA-AJAN PALVELUISTA: URHEILUSEURAT JA JÄRJESTÖT, JOTKA TARJOAVAT MAHDOLLISUUDEN HARRASTAA LIIKUNTAA (%).

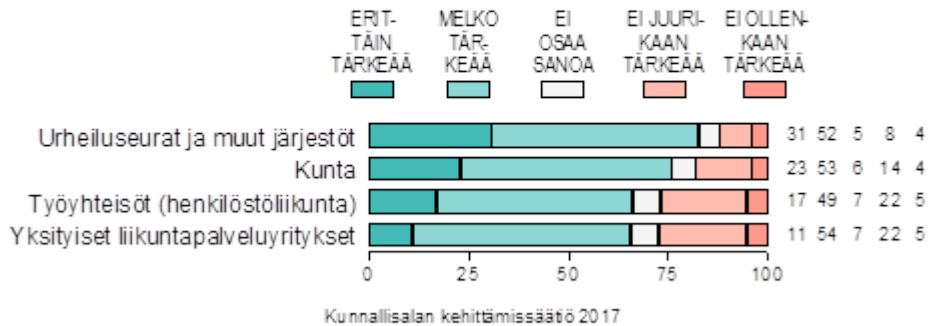
Kuvio 5-15. KUINKA KIINNOSTUNUT OLSI VAPAA-AJAN PALVELUISTA: KUNNAN TARJOAMAT MAHDOLLISUUDET HARRASTAA LIIKUNTAA (%).

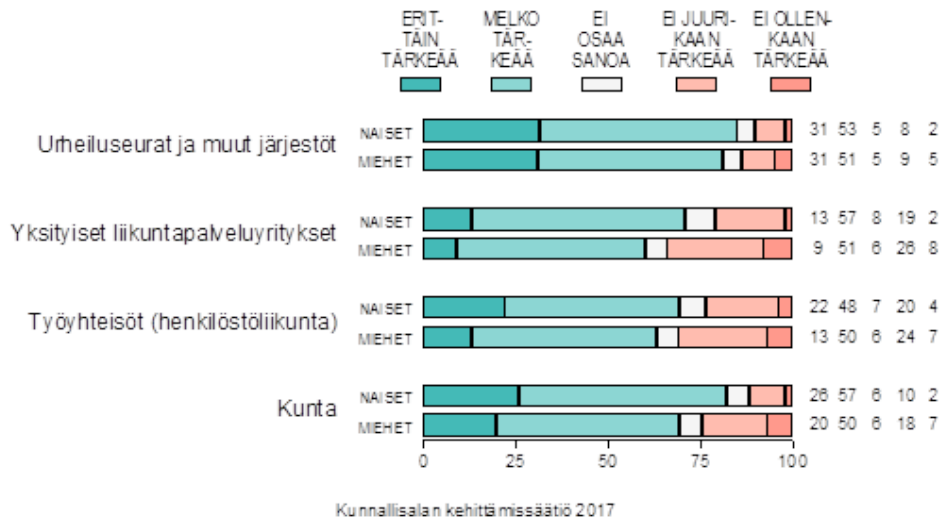
Kuvio 5-16. KUINKA KIINNOSTUNUT OLISI VAPAA-AJAN PALVELUISTA: YKSITYISTEN LIIKUNTAPALVELUYRITYSTEN TARJOAMAT MAHDOLLISUUDET HARRASTAA LIIKUNTAA (%).

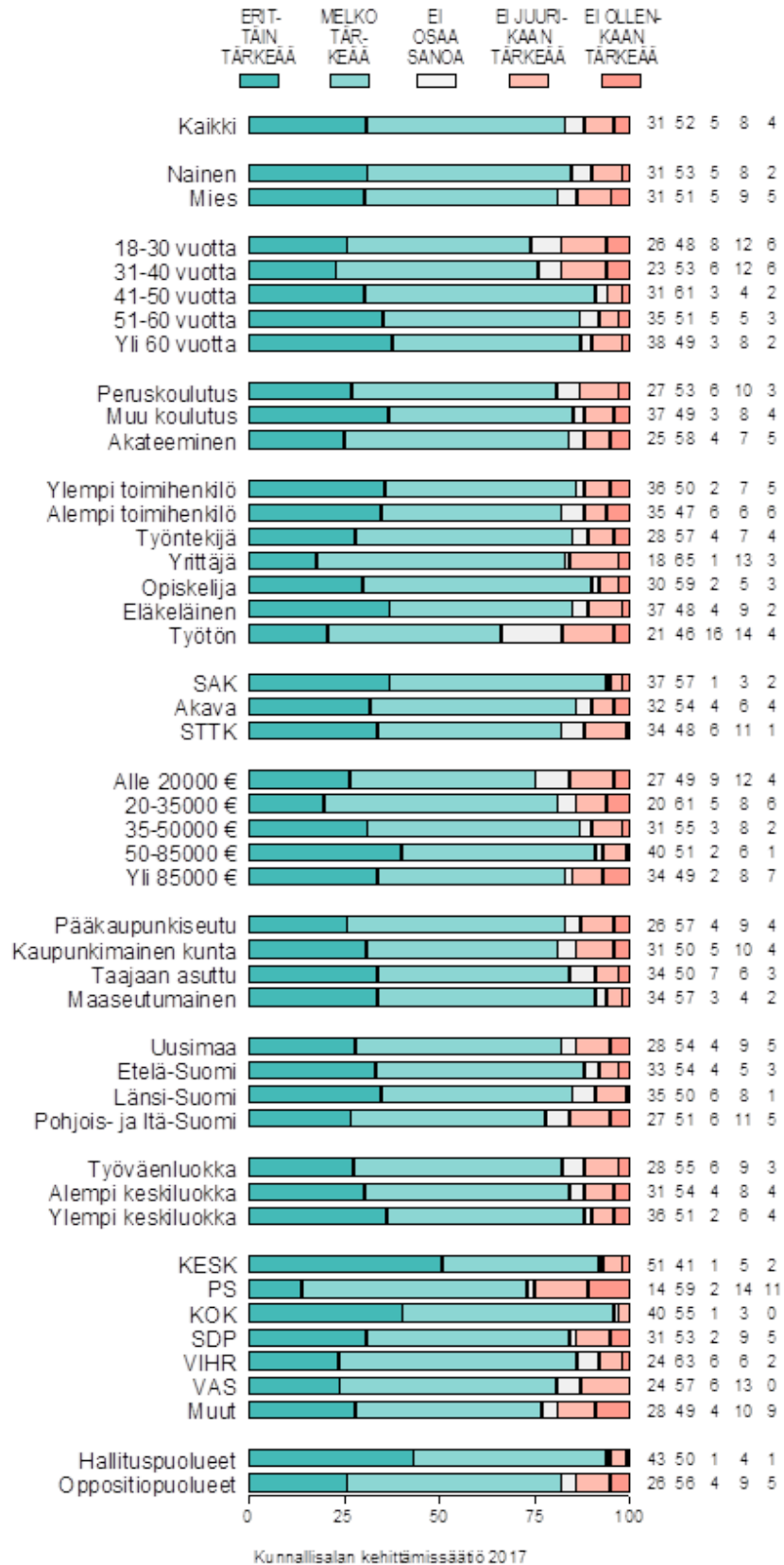
Kuvio 6. MITEN TÄRKEÄSSÄ ASEMASSA KOKEE ERI TAHOJEN OLEVAN KUNNAN ASUKKAIDEN LIIKUNNALLISEN AKTIIVISUUDEN EDISTÄJINÄ JA YLLÄPITÄJINÄ (%).

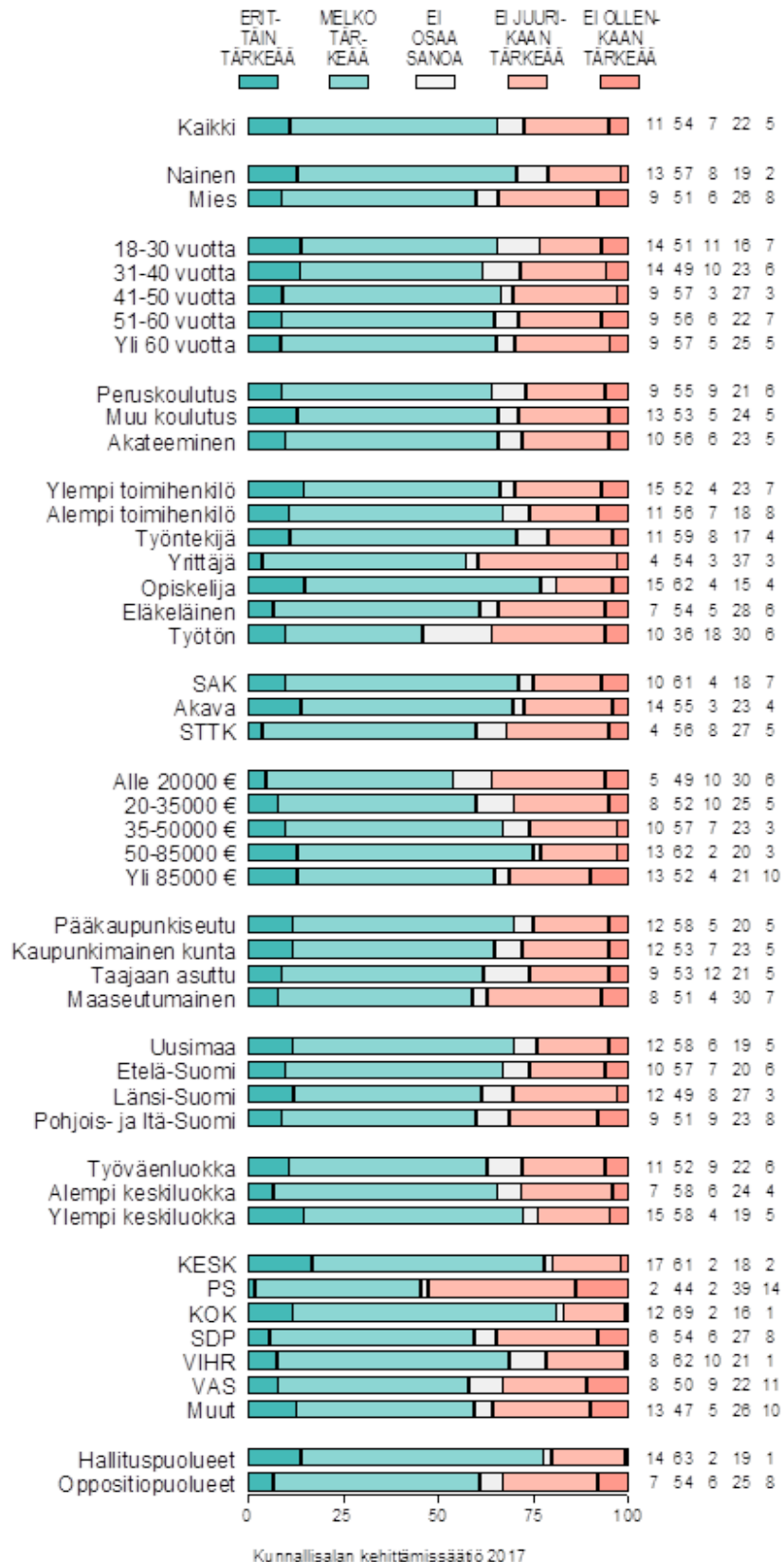
Kuvio 6s. MITEN TÄRKEÄSSÄ ASEMASSA KOKEE ERI TAHOJEN OLEVAN KUNNAN ASUKKAIDEN LIIKUNNALLISEN AKTIIVISUUDEN EDISTÄJINÄ JA YLLÄPITÄJINÄ (%).

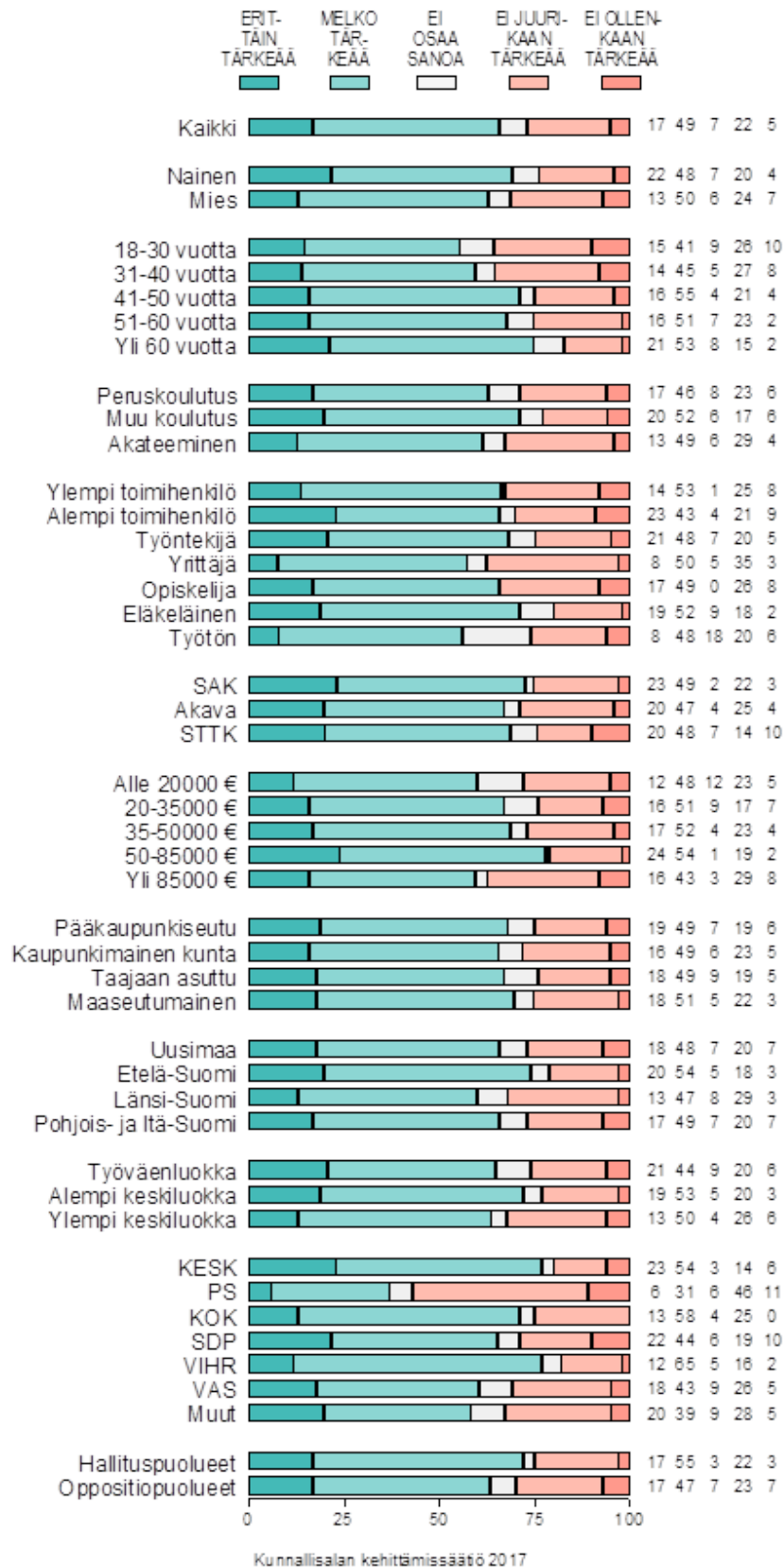
Kuvio 6-1. MITEN TÄRKEÄSSÄ ASEMASSA KOKEE OLEVAN LIIKUNNALLISEN AKTIIVISUUDEN EDISTÄJÄNÄ: URHEILUSEURAT JA MUUT JÄRJESTÖT (%).

Kuvio 6-2. MITEN TÄRKEÄSSÄ ASEMASSA KOKEE OLEVAN LIIKUNNALLISEN AKTIIVISUUDEN EDISTÄJÄNÄ: YKSITYISET LIIKUNTAPALVELUYRITYKSET (%).

Kuvio 6-3. MITEN TÄRKEÄSSÄ ASEMASSA KOKEE OLEVAN LIIKUNNALLISEN AKTIIVISUUDEN EDISTÄJÄNÄ: TYÖYHTEISÖT (HENKILÖSTÖLIIKUNTA) (%)

Kuvio 6-4. MITEN TÄRKEÄSSÄ ASEMASSA KOKEE OLEVAN LIIKUNNALLISEN AKTIIVISUUDEN EDISTÄJÄNÄ: KUNTA (%)

